

EVROPSKÁ DOHODA O OCHRANĚ OBROTLOVCŮ POUŽÍVANÝCH PRO POKUSNÉ A JINÉ VĚDECKÉ ÚČELY

Štrasburk 18.3.1986

PREAMBULE

Členské státy Rady Evropy, signatáři Dohody,
jsou si vědomy toho, že cílem Rady Evropy je dosáhnout vyššího stupně jednoty jejich členských států, a že Rada Evropy si přeje spolupracovat s jinými státy v otázkách ochrany živých zvířat používaných pro pokusné účely,
uvědomující si, že člověk má mravní povinnosti respektovat všechna zvířata a brát náležitě v úvahu, že mohou trpět a pamatovat si,
připouštějící však, že člověk při získávání nových poznatků a v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví musí používat zvířata, pokud lze v rozumné míře očekávat, že výsledek rozšíří poznání nebo přinese celkový prospěch člověku nebo zvířatům, stejně jako je používá k získávání potravy a ošacení a k přepravě břemen,
rozhodly se omezit používání zvířat k pokusným a jiným vědeckým účelům s cílem nahradit je tam, kde je to proveditelné, zejména hledáním alternativních metod a jejich prosazováním,
vyjadřují přání přijmout společná ustanovení k ochraně zvířat používaných v procedurách, které mohou způsobit bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození a zajistit, aby takové procedury byly omezeny na nezbytné minimum.

Proto se dohodly následovně:

ČÁST I Obecné zásady

Článek 1

1. Tato Dohoda se vztahuje na všechna zvířata, která se používají nebo mají být použita v pokusných nebo jiných vědeckých procedurách, pokud tyto procedury mohou vyvolat bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození. Nevztahuje se na zvířata, která se nepoužívají v pokusech, a na zvířata v běžné zemědělské a veterinární praxi.

2. V této Dohodě:

- a) "*zvíře*" znamená, pokud není jinak definováno, jakéhokoliv obratlovce mimo člověka, a to včetně volně žijících zvířat a larválních forem, nikoliv však fetální a embryonální formy.
- b) "*určené pro použití*" znamená, že zvíře je reprodukováno nebo drženo pro účely prodeje, přenechání nebo pro použití v pokusných nebo jiných vědeckých procedurách.
- c) "*procedura*" znamená jakéhokoliv pokusné nebo vědecké použití, které může způsobit bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození včetně jakéhokoliv postupu, jehož účelem je nebo může být narození zvířete do takových podmínek, nikoliv však metody způsobující minimální bolest, které se v moderní praxi používají k usmrcování nebo značení zvířat (tzv. "humánní metody"). Procedura začíná v okamžiku, kdy je zvíře poprvé připravováno k použití a končí v době, kdy se již nebudou dělat žádná další pozorování. Definice se vztahuje i na procedury, při nichž byly bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození potlačeny použitím účinných anestetik, analgetik nebo jiných metod.
- d) "*kompetentní osoba*" znamená jakoukoliv osobu, kterou stát pokládá za kompetentní k tomu, aby na jeho území vykonávala relevantní funkce popsané v Dohodě.

- e) "*příslušný orgán*" znamená jakýkoliv orgán, fyzickou nebo právnickou osobu, která je na území daného státu určena pro relevantní účel.
- f) "*zařízení*" znamená jakékoliv stabilní či mobilní zařízení, budovy, skupiny budov nebo jiné prostory včetně míst, která nejsou uzavřena nebo zastřešena.
- g) "*chovné zařízení*" znamená zařízení, v němž jsou reprodukována zvířata pro použití v procedurách.
- h) "*dodavatelské zařízení*" znamená jakékoliv zařízení mimo chovného, z něhož jsou dodávána zvířata pro použití v procedurách.
- i) "*uživatelské zařízení*" znamená jakékoliv zařízení, v němž jsou zvířata používána v procedurách.
- j) "*humánní metoda usmrcení*" znamená usmrcení zvířete spojené s minimálním fyzickým nebo psychickým utrpením se zřetelem na daný druh zvířete.

Článek 2

Procedura smí být provedena pouze k jednomu nebo více ze zde uvedených účelů, a to s omezeními, která obsahuje Dohoda:

- a)
 1. vyvarování se nebo prevence nemocí, poruch zdraví nebo jiných anomálií nebo jejich účinků u člověka, ostatních obratlovců, bezobratlých nebo rostlin, včetně výroby a testování kvality, účinnosti a nezávadnosti léků, látek nebo výrobků,
 2. diagnostika nebo léčba nemocí, poruch zdraví nebo jiných anomálií nebo jejich účinků u člověka, ostatních obratlovců, bezobratlých nebo rostlin,
- b) zjišťování, vyhodnocování, řízení nebo modifikace fyziologických stavů u člověka, obratlovců, bezobratlých nebo rostlin,
- c) ochrana životního prostředí,
- d) vědecký výzkum,
- e) výuka a výchova,
- f) soudní vyšetřování.

Článek 3

Každý stát podnikne nezbytné kroky k tomu, aby vyhověl ustanovením Dohody, a aby zajistil účinný systém kontroly a dohledu, a to co nejdříve, nejpozději však do pěti let od data vstupu této Dohody v platnost, ve vztahu k příslušné smluvní straně.

Článek 4

Žádné ustanovení této Dohody nemůže bránit státům přijmout přísnější opatření k ochraně zvířat používaných v procedurách nebo ke kontrole a omezení používání zvířat v procedurách.

ČÁST II **Obecná péče a umístění**

Článek 5

1. Každému zvířeti, které je nebo má být použito v procedurách, je třeba poskytnout umístění, prostředí, alespoň minimální volnost pohybu, potravu, vodu a péči přiměřené jeho zdraví a udržení životní pohody. Jakékoliv omezení prostoru, v němž zvíře může uspokojovat své fyziologické a etologické potřeby, má být pokud možno limitováno. Při uplatňování tohoto ustanovení je třeba dbát směrnic pro umístění a ošetřování zvířat uvedených v Příloze A Dohody.

2. Podmínky prostředí, v němž jsou zvířata reprodukována, držena nebo používána, mají být denně kontrolovány.

3. Životní pohoda a zdravotní stav zvířat mají být sledovány dostatečně často a pečlivě, aby se předešlo vyvolání bolesti, zbytečnému utrpení, úzkosti nebo dlouhodobému poškození.

4. Způsob, který zajistí, aby každý zjištěný nedostatek nebo vzniklé utrpení byly co nejrychleji korigovány, určí každý stát samostatně.

ČÁST III

Provádění procedury

Článek 6

1. Procedura nemá být provedena k žádnému z účelů uvedených v článku 2, jestliže existuje přijatelná a z vědeckého hlediska vyhovující metoda, při níž se nepoužívají zvířata.

2. Všechny státy by měly podporovat výzkum orientovaný na vývoj metod, které poskytují informace rovnocenné těm, které se získávají procedurami.

Článek 7

Má-li být provedena procedura, je třeba pečlivě zvážit výběr druhu zvířete a zdůvodnit jej příslušnému orgánu, pokud je takové zdůvodnění požadováno. Při výběru procedur má být zvolena ta, která vyžaduje nejmenší počet zvířat, způsobuje nejmenší bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození, a která s největší pravděpodobností poskytne uspokojivé výsledky.

Článek 8

Celá procedura má být provedena v celkové nebo místní anestézii nebo za použití jiné metody omezující v co největší míře bolest, utrpení, úzkost nebo dlouhodobé poškození. Toto ustanovení se nevztahuje na případy,

- a) kdy bolest způsobená procedurou je slabší, než by bylo narušení životní pohody navozené podáním anestetika nebo analgetika, nebo
- b) kdy použití anestézie nebo analgésie je neslučitelné s cílem procedury. V takovém případě mají být podniknuta právní, anebo správní opatření k tomu, aby takové procedury nebyly prováděny zbytečně.

Článek 9

1. Jestliže má být zvíře podrobena proceduře, která u něj vyvolá nebo může vyvolat silnou a pravděpodobně dlouhotrvající bolest, má být taková procedura specificky deklarována a zdůvodněna příslušnému orgánu, nebo tímto orgánem pro daný případ povolena.

2. Je třeba podniknout příslušná legislativní nebo správní opatření, která zajistí, aby se žádné takové procedury neprováděly zbytečně. Jedná se o tato opatření:

- oprávnění vydané pro konkrétní případ příslušným orgánem,
- zvláštní oznámení takové procedury příslušnému orgánu a podání soudní nebo správní žaloby v případě, že tento orgán není přesvědčen o tom, že procedura je dostatečně významná pro splnění nezbytných potřeb člověka nebo zvířat, včetně řešení vědeckých problémů.

Článek 10

Při provádění procedury se na používání zvířat vztahují ustanovení článku 5, pokud tato ustanovení nejsou neslučitelná s cílem procedury.

Článek 11

1. Po skončení procedury je třeba rozhodnout, zda bude zvíře ponecháno naživu, nebo zda bude humánním způsobem usmrceno. Zvíře nemá být ponecháno naživu, jestliže je pravděpodobné, že bude trvale trpět bolestí nebo úzkostí, i když v jiných ohledech by se jeho zdravotní stav normalizoval.

2. Rozhodnutí uvedené v odstavci 1 má učinit kompetentní osoba, zejména veterinář, nebo osoba, která podle článku 13 je odpovědná za proceduru nebo tuto proceduru provedla.

3. Jestliže po skončení procedury

- a) zvíře má být ponecháno na živu, má mu být poskytnuta péče přiměřená jeho zdravotnímu stavu, má zůstat pod dohledem veterináře nebo jiné kompetentní osoby a má být umístěno v podmínkách odpovídajícím požadavkům uvedeným v článku 5. Podmínky stanovené v tomto pododstavci však nemusejí být dodrženy, jestliže by podle mínění veterináře zvíře v důsledku takové výjimky neutrpělo újmu.
- b) zvíře nemá být ponecháno naživu, nebo pro ně nelze zajistit pomocí ustanovení v článku 5 životní pohodu, má být co nejdříve usmrceno humánním způsobem.

4. Žádné zvíře použité v proceduře vyvolávající silnou nebo dlouhotrvající bolest, ať již tato procedura byla či nebyla provedena v anestézii nebo analgézii, nemá být použito v další proceduře, pokud se neobnovilo jeho zdraví a životní pohoda a

- a) pokud v další proceduře nebude navozena celková anestézie, která bude udržena až do usmrcení zvířete, nebo
- b) v další proceduře nebudou prováděny jen malé zákroky.

Článek 12

Je-li to pro schválený účel procedury nezbytné, může příslušný orgán bez ohledu na jiná ustanovení Dohody povolit vypuštění zvířete na svobodu, pokud bude přesvědčen o tom, že zajištění jeho životní pohody byla věnována maximální péče. Procedury, jejichž součástí je vypuštění zvířete na svobodu, nemají být prováděny jen pro výukové a výchovné účely.

ČÁST IV Oprávnění

Článek 13

Procedura k účelu uvedenému v článku 2 může být provedena pouze oprávněnou osobou nebo pod přímou odpovědností oprávněné osoby, nebo pokud oprávnění bylo podle ustanovení vnitrostátních právních předpisů vydáno pro pokusný nebo jiný vědecký projekt. Oprávnění mají být vydávána pouze osobám, které příslušný orgán shledá kompetentními.

ČÁST V Chovná nebo dodavatelská zařízení

Článek 14

Pokud nebyla udělena výjimka podle článků 21 nebo 22, mají být chovná a dodavatelská zařízení registrována u příslušného orgánu. Registrovaná zařízení mají splňovat požadavky uvedené v článku 5.

Článek 15

V registraci podle článku 14 má být uveden vedoucí zařízení. Vedoucím má být jmenována osoba schopná spravovat zařízení nebo zajistit vhodnou péči o zvířata toho druhu, který je v zařízení reprodukován nebo držen.

Článek 16

1. V registrovaných chovných zařízeních mají být vedeny záznamy obsahující informace o počtu a druhu odchovaných zvířat, která zařízení opustila, datum, kdy se tak stalo, a jméno a adresa příjemce zvířat.

2. V registrovaných dodavatelských zařízeních mají být vedeny záznamy uvádějící počty a druhy zvířat, která do zařízení přicházejí a z něj odcházejí, data těchto přesunů, místo původu zvířat a jméno a adresa příjemce.

3. Příslušný orgán stanoví, jaké záznamy podle odst. 1 a 2 má vedoucí zařízení vést a zpřístupňovat příslušnému orgánu. Tyto záznamy mají být uchovávány nejméně po dobu tří let od data poslední položky.

Článek 17

1. Všichni psi a kočky chovaní v zařízení mají být před odstavením individuálně a trvale označeni za použití co nejméně bolestivé metody.

2. Je-li do zařízení přijat poprvé po odstavu neoznačený pes nebo kočka, má být takové zvíře neprodleně označeno.

3. Pokud je z jednoho zařízení do jiného přesunut neodstavený pes nebo kočka, kteří nemohli být dříve označeni, má být o zvířeti veden úplný dokumentační záznam, v němž je zejména specifikována matka. Záznam má být uchován do doby, kdy se provede označení.

4. V záznamech zařízení mají být uvedeny podrobné údaje o identitě a původu všech koček a psů.

ČÁST VI **Uživatelské zařízení**

Článek 18

Uživatelské zařízení má být registrováno u příslušného orgánu nebo tímto orgánem jinak schváleno a má splňovat požadavky uvedené v článku 5.

Článek 19

V uživatelském zařízení mají být k dispozici instalace a vybavení vhodné pro daný druh zvířete a procedury v něm prováděné. Řešení, konstrukce a funkce těchto instalací a vybavení mají být takové, aby zajišťovaly co nejefektivnější provádění procedur s cílem dosahovat odpovídající výsledky za použití minimálního počtu zvířat s minimálním stupněm bolesti, utrpení, úzkosti nebo dlouhodobého poškození.

Článek 20

V uživatelských zařízeních

- a) má být určena osoba nebo osoby odpovědné po správní stránce za péči o zvířata a za funkci technických zařízení,
- b) má být zajištěn kvalifikovaný personál,
- c) má být přiměřeným způsobem zajištěna veterinární poradenská a léčebná služba,
- d) má být pověřen veterinář nebo jiná kompetentní osoba poradenskou činností týkající se životní pohody zvířat.

Článek 21

1. Zvířata níže uvedených druhů mají být pro použití v procedurách získávána z registrovaných chovných zařízení, nebo mají být v takových zařízeních odchována. Z tohoto ustanovení může být poskytnuta obecná nebo zvláštní výjimka, a to způsobem, který si určí stát.

Myš	<i>Mus musculus</i>
Potkan	<i>Rattus norvegicus</i>
Morče	<i>Cavia porcellus</i>
Křeček zlatý	<i>Mesocricetus auratus</i>
Králík	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Pes	<i>Canis familiaris</i>
Kočka	<i>Felis catus</i>
Křepelka	<i>Coturnix coturnix</i>

2. Každý stát se zavazuje rozšířit ustanovení odstavce 1 tohoto článku na další druhy zvířat, zejména primáty, jakmile se stane reálným předpoklad, že bude dodáván dostatečný počet těchto zvířat chovaných pro účely procedur.

3. Toulavá zvířata domestikovaných druhů nemají být v procedurách používána. Obecná výjimka udělená za podmínek uvedených v odstavci 1 se nemá vztahovat na toulavé psy a kočky.

Článek 22

V uživatelských zařízeních mají být používána pouze zvířata dodávaná z registrovaných chovných nebo dodavatelských zařízení. Z tohoto ustanovení může být udělena obecná nebo zvláštní výjimka a to způsobem, který si stanoví stát.

Článek 23

Procedury mohou být prováděny mimo uživatelské zařízení, vydá-li k tomu příslušný orgán oprávnění.

Článek 24

V uživatelském zařízení má být zajištěno vedení záznamů, které budou na požádání předloženy příslušnému orgánu. Tyto záznamy mají splňovat ustanovení článku 27 a navíc mají obsahovat údaje o počtu a druhu získaných zvířat, místě, z nichž byla získána a datu jejich příchodu do zařízení.

ČÁST VII Výuka a výchova

Článek 25

1. Procedury prováděné pro účely výuky a výchovy nebo další přípravy na povolání a jiné činnosti, včetně péče o zvířata, která jsou nebo mají být používána v procedurách, mají být oznámeny příslušnému orgánu a mají být prováděny kompetentní osobou nebo pod dohledem takové osoby. Tato osoba bude odpovědná za to, že procedury budou provedeny v souladu s národními zákony ve smyslu Dohody.

2. Procedury v rámci výuky, výchovy nebo další přípravy pro účely neuvedené v odstavci 1 nemají být povolovány.

3. Procedury definované v odstavci 1 tohoto článku mají být omezeny na minimum nezbytně nutné pro účely výuky a výchovy a mají být povolovány pouze tehdy, nelze-li jejich cíle dosáhnout srovnatelně účinnými audiovizuálními nebo jinými technikami.

Článek 26

Osoby provádějící procedury nebo podílející se na nich nebo na péči o zvířata používaná v procedurách, včetně dohledu nad nimi, mají mít odpovídající vzdělání a výchovu.

ČÁST VIII **Statistické informace**

Článek 27

1. Každý stát má shromažďovat statistické údaje o používání zvířat v procedurách a tyto informace mají být přístupné veřejnosti, pokud tomu nebrání zákony státu.

2. Shromažďované informace se mají týkat

- b) počtu a druhů zvířat použitých v procedurách,
- c) počtu zvířat vybraných kategorií, která byla použita v procedurách vztahujících se přímo k lékařství a k výuce a výchově,
- d) počtu zvířat vybraných kategorií, která byla použita v procedurách týkajících se ochrany člověka nebo životního prostředí.
- e) počtu zvířat použitých v procedurách vyžádaných pro právní úkony.

Článek 28

1. Každý stát má každoročně předat generálnímu tajemníku Rady Evropy informace specifikované v odst. 2, článku 27, pokud tomu nebrání národní zákony týkající se utajování. Informace mají být předány ve formě stanovené v Příloze B Dohody.

2. Generální tajemník Rady Evropy má informace specifikované v odst. 2 článku 27, získané z jednotlivých států, zveřejnit.

3. Všechny státy se vyzývají, aby oznámily generálnímu tajemníku Rady Evropy adresu národního orgánu, od něhož lze na požádání získat obsáhlejší statistické údaje za daný stát. Tyto adresy budou uvedeny v publikacích připravených generálním tajemníkem Rady Evropy.

ČÁST IX **Uznávání procedur provedených na území jiného státu**

Článek 29

1. Aby se předešlo opakování procedur týkajících se zákonů o zdravotní péči a bezpečnosti, mají státy, tam, kde to je možné, uznávat výsledky procedur provedených na území jiného státu.

2. K tomuto účelu se státy zavazují, že si budou v rozsahu vymezeném proveditelností a národními zákony poskytovat vzájemnou pomoc, a to zejména ve formě předávání informací o vlastních zákonech a správní praxi týkající se požadavků na procedury vykonávané na podporu předkládání výrobků k registraci, faktografických informací o procedurách provedených na vlastním území a informací o udělování oprávnění a dalších správních podrobnostech týkajících se těchto procedur.

ČÁST X **Mnohostranné konzultace**

Článek 30

Smluvní strany uspořádají do pěti let od vstupu Dohody v platnost a následně každých pět let nebo častěji, pokud o to většina smluvních stran požádá, mnohostranné konzultace v rámci Rady Evropy za účelem přezkoumání provádění Dohody a vhodnosti její revize či rozšíření jakéhokoliv

ustanovení. Tyto konzultace se budou konat na setkáních svolaných generálním tajemníkem Rady Evropy. Smluvní strany sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy jméno svého zástupce nejméně dva měsíce před setkáním.

ČÁST XI **Závěrečná ustanovení**

Článek 31

Tato Dohoda je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy a Evropských společenství. Dohoda podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 32

1. Tato Dohoda vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty od data, kdy čtyři členské státy Rady Evropy vyjádřily svůj souhlas být vázány Dohodou v souladu s ustanovením článku 31.

2. Pokud jde o signatáře, kteří vyjádří svůj souhlas být vázání Dohodou následně, Dohoda vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 33

1. Po vstupu Dohody v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy vyzvat kterýkoliv stát, který není členem Rady Evropy, aby přistoupil k této Dohodě. Rozhodnutí o této výzvě se přijímá většinou hlasů, jak stanoví článek 20 d Statutu Rady Evropy a jednomyslným hlasováním zástupců států oprávněných zasedat ve Výboru.

2. Ve vztahu k přistupujícímu státu Dohoda vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty od data uložení listiny o přístupu u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 34

1. Každý signatářský stát může při podpisu nebo při uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu, učinit jednu nebo více výhrad. Žádná výhrada nemůže být však učiněna ve vztahu k článkům 1 až 14 nebo k článkům 18 až 20.

2. Každá smluvní strana, která učinila výhradu podle předcházejícího odstavce může ji zcela nebo zčásti odvolat oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání výhrady vstoupí v platnost dnem přijetí tohoto oznámení generálním tajemníkem.

3. Smluvní strana, která učinila výhradu ve vztahu k ustanovení této Dohody, se nemůže domáhat použití tohoto ustanovení jinou smluvní stranou. Pokud však její výhrada byla jen částečná nebo podmíněná, může se domáhat aplikace těch částí ustanovení, které sama přijala.

Článek 35

1. Kterýkoliv stát může při podpisu nebo uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu vymezit území, na kterém nebo kterých se bude tato Dohoda používat.

2. Kterákoliv smluvní strana může kdykoliv později prohlášením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této Dohody na jakékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Ve vztahu k tomuto území vstoupí Dohoda v platnost prvním dnem měsíce následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

3. Kterékoliv prohlášení učiněné podle předchozích odstavců může být ohledně jakéhokoliv území uvedeného v takovém prohlášení odvoláno na základě oznámení adresovaného generálnímu tajemníkovi. Odvolání nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí šestiměsíční lhůty od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

Článek 36

1. Kterákoliv smluvní strana může kdykoliv vypovědět tuto Dohodu oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.

2. Výpověď nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí šestiměsíční lhůty od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

Článek 37

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, Evropským společenstvím a každému státu, který přistoupil k této Dohodě:

- a) každý podpis;
- b) každé uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu;
- c) každé datum vstupu této Dohody v platnost v souladu s články 32, 33 a 35;
- d) každý jiný úkon, oznámení nebo sdělení vztahující se k Dohodě.

Na důkaz toho níže podepsaní, jsouce k tomu řádně zmocněni, podepsali tuto Dohodu.

Dáno ve Štrasburku dne 18. března 1986 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy předá ověřený opis každému členskému státu Rady Evropy, Evropským společenstvím a každému státu, který byl přizván k přístupu k této Dohodě.

PŘÍLOHA A
POKYNY PRO UMÍSTĚNÍ ZVÍŘAT A PÉČI O NĚ
(Článek 5 Dohody)

OBSAH

Úvod

1. Fyzická zařízení

1.1. Funkce a obecné řešení

1.2. Místnosti pro chov

1.3. Laboratoře a místnosti pro obecné a zvláštní postupy

1.4. Servisní místnosti

2. Prostředí v místnostech pro chov a jeho úprava

2.1. Větrání

2.2. Teplota

2.3. Vlhkost

2.4. Osvětlení

2.5. Hluk

2.6. Poplachové systémy

3. Péče

3.1. Zdraví

3.2. Chytání

3.3. Balení a přeprava

3.4. Přejímka a vybalování

3.5. Karanténa, izolace a aklimatizace

3.6. Umísťování v klecích

3.7. Krmení

3.8. Voda

3.9. Podestýlka

3.10. Tělesný pohyb a manipulace

3.11. Čištění

3.12. Humánní usmrcování zvířat

PŘEDMLUVA

1. Členské země Rady Evropy se rozhodly, že jejich cílem je chránit živá zvířata používaná pro pokusné a jiné vědecké účely tak, aby bylo zajištěno, že bolest, utrpení, úzkost nebo trvalé poškození, kterým jsou vystavena při procedurách na nich prováděných, byly omezeny na minimum.

2. Je pravdou, že některé postupy se provádějí na volně žijících, na člověku nezávislých divokých zvířatech, avšak takových postupů je relativně málo. Naprostá většina zvířat používaných v procedurách musí být z praktických důvodů chována za řízených podmínek v zařízeních, jejichž typy mohou být velmi různé, od ohrad pod širým nebem až po klece ve zvěřincích pro laboratorní zvířata. Toto je situace, v níž existují silně konfliktní zájmy. Na jedné straně jsou zvířata, jejichž potřeba volného pohybu a sociálních kontaktů a jiné projevy života musí být omezeny, na druhé straně je experimentátor a jeho asistenti, kteří požadují úplnou kontrolu nad zvířetem a jeho prostředím. V této konfrontaci může někdy docházet k tomu, že zájmy zvířat jsou pokládány za sekundární.

3. Z tohoto důvodu je v Článku 5 Evropské dohody o ochraně obratlovců používaných k pokusným a jiným vědeckým účelům ustanovení, které zní: "Každému zvířeti, které je nebo má být používáno v procedurách, má být poskytnuto umístění, vytvořeno prostředí, dána možnost alespoň minimálního stupně volnosti pohybu a poskytnuto krmivo, voda a péče v rozsahu přiměřeném udržení zdraví a pohody. Míra uspokojování fyziologických a etologických potřeb zvířete má být omezována co nejméně."

4. V této Příloze jsou uvedeny některé směrnice pro umístění a péči o zvířata, které se zakládají na současných poznatcích a praxi. Jsou zde vysvětleny a rozvedeny základní principy přijaté v Článku 5. Účelem Přílohy je tedy pomoci orgánům, institucím a jednotlivcům při naplňování cílů Rady Evropy v tomto směru.

5. Péče je pojem, který v souvislosti se zvířaty určenými k procedurám nebo v těchto procedurách použitých zahrnuje veškeré aspekty vztahů mezi zvířaty a člověkem. Jeho podstatou je souhrn materiálních a nemateriálních zdrojů použitých člověkem, aby byla zvířata získána a udržena v takovém tělesném a duševním stavu, který je spojen s minimálním utrpením a dává nejlepší předpoklady pro procedury. Péče začíná v okamžiku, kdy je zvíře určeno k použití v proceduře a pokračuje až do okamžiku, kdy je zvíře po skončení procedury humánním způsobem usmrceno nebo jiným způsobem odpovídajícím Článku 11 Dohody odstraněno.

6. Snahou Přílohy je poskytnout pokyny týkající se náležitého uspořádání zvěřinců. Existují ovšem různé metody reprodukce a držení laboratorních zvířat, které se navzájem liší zejména v míře řízení mikrobiálního prostředí. Je třeba brát v úvahu, že personál bude muset někdy sám podle vlastností a stavu zvířete rozhodovat v případech, kdy doporučené standardy nemusejí vyhovovat, jak je tomu například u agresivních zvířat. Při používání směrnic je nutno brát v úvahu požadavky každé z takových situací. Dále je třeba mít jasno o statutu těchto směrnic. Na rozdíl od ustanovení Dohody není stanoveno, že se tyto směrnice musí dodržovat, jedná se o doporučení, která mají být používána na základě vlastní úvahy jako vodítka pro praxi a standardy, o jejichž dosažení by měli všichni zúčastnění vědomě usilovat. Z tohoto důvodu je také v celém textu používán podmiňovací způsob "měl by" i v místech, kde by se zdál být vhodnější výraz "musí". Tak například je zcela zřejmé, že krmivo a voda musí být poskytnuty (viz 3.7.2. a 3.8.).

7. Z praktických i ekonomických důvodů by stávající zvěřince neměly být nahrazovány, dokud nejsou zcela opotřebené nebo se z jiných důvodů staly zbytečnými. Dokud nebudou nahrazeny zařízeními odpovídajícími platným směrnicím, měly by stávající zvěřince být podle možností uvedeny do souladu tím, že budou s přihlédnutím k tělesným rozměrům upraveny počty zvířat umístěných ve stávajících klecích, resp. koticích.

DEFINICE

Kromě definic uvedených v Článku 1.2. Dohody jsou v Příloze A uvedeny ještě tyto:

- a) "Prostory pro zvířata" jsou prostory, v nichž jsou zvířata umístována pro chov nebo držena jako zásoba nebo během provádění procedur;

- b) "Klec" označuje prostor pevnou nebo přemístitelnou, která je omezena pevnými stěnami a nejméně na jedné straně tyčemi nebo drátěným pletivem nebo, je-li třeba, sítěmi a v níž je umístěno jedno nebo více zvířat; počtem zvířat a velikostí prostoru je volnost pohybu zvířat relativně omezená;
- c) "Box" označuje plochu omezenou např. stěnami, tyčemi nebo drátěným pletivem, na níž je umístěno jedno nebo více zvířat; podle velikosti oplocené plochy a počtu zvířat je jejich volnost pohybu méně omezena než v kleci;
- d) "Výběh" označuje plochu omezenou např. ploty, stěnami, tyčemi nebo drátěným pletivem, která je často založena pod širým nebem a na níž se zvířata držená v klecích nebo boxech po určitou dobu, podle svých etologických a fyziologických potřeb, jako je pud pohybu, mohou volně pohybovat;
- e) "Stání" označuje malou na třech stranách ohraničenou prostor, normálně s jedním držákem na píci a po stranách s dělicími stěnami, v níž je uvázáno jedno nebo dvě zvířata.

1. FYZICKÁ ZAŘÍZENÍ

1.1. Funkce a obecné řešení

1.1.1. Každé zařízení by mělo být konstruováno tak, aby umístěnému zvířecímu druhu poskytovalo přiměřený životní prostor. Kromě toho by mělo být utvářeno tak, aby nepovolaní neměli přístup.

Zařízení, která patří k většímu komplexu budov, by kromě toho měla být chráněna vlastními stavebními opatřeními a úpravami, jimiž by byl omezen počet vchodů a zamezen průchod nepovolaných osob.

1.1.2. Doporučuje se předcházeti škodám na zařízení pomocí programu údržby.

1.2. Místnosti pro chov

1.2.1. K zajištění pravidelného a účinného čištění prostor a k udržování uspokojivých hygienických směrných hodnot by měla být učiněna všechna potřebná opatření. Stropy a stěny by měly být pevné a opatřené hladkým, nepropustným a lehko omyvatelným povrchem. Zvláštní pozornost by se měla věnovat stykovým místům s dveřmi, kanály, rourami a kabely. Jsou-li přítomny dveře a okna, měly by být konstruovány nebo chráněny tak, aby dovnitř nemohla vniknout nežádoucí zvířata, popřípadě může být do dveří zabudováno kontrolní okno. Podlahy by měly být hladké a nepropustné a mít nekluzký, lehko omyvatelný povrch, který snese hmotnost podstavce nebo jiných těžkých předmětů, aniž by se poškodil. Jsou-li přítomny odtoky, měly by být vhodným způsobem přikryty a utěsněny, aby tudý nemohla dovnitř vnikat zvířata.

1.2.2. Stěny a podlahy v prostorách, kde se mohou zvířata volně pohybovat, by měly být opatřeny obzvláště odolným povlakem, který by nepodléhal silnému opotřebování zvířaty i čistícím pracím. Materiál by měl být pro zvířata zdravotně neškodný a neměl by je zraňovat. V takových prostorách jsou žádoucí odtoky. Nástroje a vybavení by měly být obzvláště chráněny, aby je zvířata nemohla poškodit nebo se sama o ně poranit. Jsou-li k dispozici plochy pro pohyb pod širým nebem, měla by být učiněna opatření, aby se zamezil přístup veřejnosti a cizím zvířatům.

1.2.3. Prostory, v nichž se mají držet hospodářská užitková zvířata (skot, ovce, kozy, prasata, koně, kuřata, atd.), by měly odpovídat přinejmenším směrným hodnotám, jež byly stanoveny v "Evropské dohodě o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely", jakož i veterinárními a jinými úřady jednotlivých států.

1.2.4. Většina prostor určených pro držení zvířat je normálně plánována pro držení hlodavců. Často mohou být tyto prostory používány též pro umístění větších druhů zvířat. Je třeba dbát na to, aby nebyly spolu umístěny druhy, které se vzájemně nesnášejí.

1.2.5. Prostory pro zvířata mohou mít popřípadě k dispozici zařízení k provádění menších procedur a zákroků.

1.3. Laboratoře a místnosti pro obecné a zvláštní postupy

1.3.1. U chovných a dodavatelských zařízení by mělo existovat náležité vybavení pro zásilky a transporty zvířat.

1.3.2. Všechna zařízení by měla disponovat přinejmenším laboratoří s vybavením pro provádění jednoduchých diagnostických testů, pitev nebo pro odebrání vzorků, které budou podrobeny jinde důkladnějším laboratorním vyšetřením.

1.3.3. Pro příjem nových zvířat by měla být připravena opatření, jako např. karanténní místnost, jimiž se má zabránit, aby zvířata již žijící v zařízení byla ohrožována nově příchozími. Mají být k dispozici zvláštní místnosti pro případy, při nichž není žádoucí provádět procedury nebo pozorování v prostorách pro zvířata.

1.3.4. Pro nemocná nebo poraněná zvířata by měly být k dispozici odpovídající prostory, aby mohla být umístěna odděleně.

1.3.5. Případně mohou být k dispozici operační místnosti (jedna nebo více) vybavené příslušnými potřebami k provádění chirurgických výkonů za aseptických podmínek. V případě potřeby mají být k dispozici prostory, v nichž se zvířata po operativních zákrocích mohou zotavovat.

1.4. Servisní místnosti

1.4.1. Místnosti, ve kterých se skladují krmiva, by měly být chladné, suché a chráněné proti hmyzu a jiným škůdcům; místnosti sloužící jako sklady steliva by měly být suché a chráněné proti hmyzu a jiným škůdcům. Látky, které by mohly být znečištěné nebo představovat nebezpečí, musí být skladovány odděleně.

1.4.2. Mají být k dispozici místnosti ke skladování čistých klecí, nástrojů a jiného vybavení.

1.4.3. Místnost pro čištění a mytí by měla být tak velká, aby se v ní dala umístit zařízení pro čištění a dezinfekci použitého náradí. Provoz při čištění by měl být organizován tak, že čisté náradí je dopravováno odděleně od znečištěného, aby se zabránilo kontaminaci čerstvě vyčištěného náradí. Stěny a podlahy by měly být opatřeny povrchem z náležitě odolného materiálu, a větrací systém by měl být proveden tak, aby odváděl přebytečné teplo a vlhko.

1.4.4. Pro hygienické uskladňování a odstraňování mrtvých zvířat a zvířecích odpadků by měla být učiněna potřebná opatření. Není-li spalování na místě možné nebo žádoucí, musí být učiněna odpovídající opatření pro bezpečné odstraňování takovýchto hmot se zřetelem k místním ustanovením a obecním nařízením. Obzvláštní bezpečnostní opatření by měla být dodržována při vysoce toxických nebo radioaktivních odpadech.

1.4.5. Uspořádání a provedení spojovacích cest by mělo odpovídat normám pro zvířence. Chodby by měly být tak široké, aby pohyblivé příslušenství mohlo být snadno dopravováno.

2. PROSTŘEDÍ V MÍSTNOSTECH PRO CHOV A JEHO ÚPRAVA

2.1. Větrání

2.1.1. Zvířence by měly disponovat přiměřeným větracím systémem, který odpovídá nárokům umístěných druhů. Větracím systémem má být přiváděn čerstvý vzduch a odváděny pachy, škodlivé plyny, prach a choroboplodné zárodky všeho druhu, pokud je to možné. Systém slouží také k odstraňování nadbytečného tepla a vlhkosti.

2.1.2. Vzduch v místnostech by měl být často vyměňován. Míra 15-20 výměn vzduchu za hodinu je přiměřená. Za určitých podmínek, kdy je hustota obsazení nízká, může však postačit 8 až 10 výměn vzduchu za hodinu, nebo by i případně bylo možno od nuceného větrání zcela upustit. Za jiných okolností mohla by být žádoucí podstatně vyšší míra výměny vzduchu. Recirkulaci nevyčištěného vzduchu by mělo být zabráněno. Třeba však poukázat na to, že ani nejúčinnější větrací systém není náhradou za špatné praktiky při čištění a za nedbalost.

2.1.3. Větrací systém by měl být uspořádán tak, aby se zabránilo škodlivému průvanu.

2.1.4. V místnostech, kde jsou umístěna zvířata, by mělo být zakázáno kouření.

2.2. Teplota

2.2.1. Tabulka 1 udává doporučený rozsah teploty, který by měl být dodržován. Kromě toho by se mělo poukázat na to, že tyto hodnoty platí pouze pro dospělá, normální zvířata. Novorozená a mladá zvířata často potřebují mnohem vyšší teploty. Teplota v místnostech by měla být regulována ve shodě s

možnými změnami v tepelném režimu zvířat, které vycházejí z určitých fyziologických podmínek nebo které mají svou příčinu v procedurách.

2.2.2. Vzhledem ke klimatickým podmínkám převládajícím v Evropě je žádoucí větrací systém, který je zařízen tak, že přiváděný vzduch může být jak ohříván, tak chlazen.

2.2.3. V uživatelských zařízeních může být žádoucí přesná regulace teploty ve zvířincích, protože teplota okolí je fyzikální faktor, který silně ovlivňuje látkovou výměnu u zvířat.

2.3. Vlhkost

Extrémní výkyvy relativní vlhkosti vzduchu mají negativní účinky na zdraví a tělesnou pohodu zvířat. Je proto třeba doporučit, aby relativní vlhkost vzduchu ve zvířincích byla přizpůsobena potřebám příslušných druhů zvířat; normálně by se měla udržovat na 55% +/- 10%. Dále trvající relativní vlhkost vzduchu pod 40% a nad 70% by měla být vyloučena.

2.4. Osvětlení

V místnosti bez oken je umělé osvětlení nutné jak pro uspokojení biologických potřeb zvířat, tak k zajištění dostatečných pracovních podmínek. Kromě toho je nutná regulace intenzity světla a dodržování rytmu den-noc. Při chovu albínů by měl být brán zřetel na citlivost těchto zvířat vůči světlu (srov. č.2.6.).

2.5. Hluk

Hluk může představovat velmi rušivý faktor v chovech zvířat. Zvěřince a místnosti, ve kterých se provádějí procedury, by měly být izolovány od zdrojů zvuku ve slyšitelné nebo ultrazvukové oblasti, aby chování a fyziologie zvířat nebyly rušeny. Náhle vznikající hluk může vést ke značným změnám ve funkci orgánů; protože však jej nelze vždy vyloučit, je někdy doporučováno ve zvířincích a v místnostech, kde se provádějí procedury, udržovat určitou mírnou hladinu hluku, např. tlumenou hudbou.

2.6. Poplachové systémy

Zařízení, ve kterém je umístěno mnoho zvířat, má své slabiny. Je proto žádoucí chránit takové zařízení instalací vhodného systému, který hlásí požár stejně jako vniknutí nepovolaných. Technické chyby nebo výpadek větracího systému představují další nebezpečí, které může pro zvířata znamenat utrpení nebo i smrt následkem zadušení nebo nadměrného horka nebo které se může v méně závažných případech projevit na proceduře tak negativně, že selže a musí být opakována. Proto by měly být vhodné kontrolní systémy instalovány ve spojení s klimatizačním zařízením, aby personál mohl sledovat jejich normální provoz. Případně by měl být k dispozici agregát pro náhradní výrobu proudu, aby systémy, na kterých závisí přežití zvířat a osvětlení v případě výpadku proudu dále pracovaly. Jednoznačné pokyny pro nouzové případy by měly být viditelně a zřetelně umístěny. Pro nádrže, v nichž jsou umístěny ryby, se doporučují poplašné systémy, které hlásí poruchy a selhání v zásobování vodou. Mělo by se pečlivě dbát na to, aby provoz poplašných systémů co možno nejméně rušil zvířata.

3. PÉČE

3.1. Zdraví

3.1.1. Osoba zodpovědná za zařízení by se měla starat o to, aby bylo zajištěno pravidelné ošetřování zvířat a dohled na jejich umístění a péči o ně prostřednictvím veterináře nebo jiné kvalifikované osoby.

3.1.2. Měla by být věnována příslušná pozornost zdraví a hygieně personálu po té stránce, jež by mohla znamenat potenciální nebezpečí pro zvířata.

3.2. Chytání

Divoká a volně žijící zvířata by měla být odchyťována jen za použití šetrných metod a prostřednictvím zkušeného personálu, který má přesné znalosti o zvycích a stanovištích odchyťovaných

zvířat. Musí-li být během odchyty používán narkotizační prostředek nebo jiný preparát, musí být podáván veterinářem nebo jinou kvalifikovanou osobou. Těžce zraněné zvíře by mělo být co nejrychleji ošetřeno veterinářem. Jestliže by zvíře podle názoru veterináře mohlo dále žít jen s bolestmi nebo utrpením, mělo by být ihned bezbolestně usmrceno. Není-li po ruce veterinář, mělo by být těžce zraněné zvíře bez odkladu bezbolestně usmrceno.

3.3. Balení a přeprava

Každý transport nepochybně znamená pro zvíře obtíže, které by měly být co možná omezeny na minimum. Pro dopravu by zvířata měla být v dobrém zdravotním stavu, je věcí odesílatele toto zabezpečit. Zvířata nemocná nebo ta, která z jiných důvodů nejsou v dobré kondici, by neměla být dopravována, pokud transport není potřebný z důvodů léčby nebo diagnózy. Obzvláštní ohled by měl být brán na vysoce březí zvířata. Matky, u nichž pravděpodobně nastane porod během transportu nebo které porodily do 48 hodin před transportem, by měly být i s mláďaty z transportu vyloučeny. Dodavatel i přepravce by měli učinit veškerá nutná opatření týkající se balení, umístění a dopravní trasy, aby bylo zabráněno zbytečnému utrpení v důsledku nedostatečného větrání, extrémních teplot, nedostatku potravy a vody, dlouhého stání apod. Příjemce by měl být řádně informován o podrobnostech transportu a transportních listin, aby bylo zajištěno rychlé odbavení a převzetí na místě určení. U států, které nejsou stranami Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě se doporučuje přísně zachovávat opatření této Dohody, doporučuje se dále přísné dodržování národních zákonů a ustanovení, stejně jako i ustanovení Mezinárodního svazu pro leteckou dopravu (IATA) a Svazu pro leteckou dopravu zvířat (Animal Air Transport Association) pro živá zvířata.

3.4. Přejímka a vybalování

Zásilky zvířat by měly být bez zbytečných průtahů převzaty a vybaleny. Po posouzení by měla být zvířata umístěna v čistých klecích nebo boxech a náležitě zaopatřena potravou a vodou. Zvířata nemocná nebo ta, která jsou ve špatné tělesné kondici, by měla být podrobena pozorování a držena odděleně od ostatních. Měla by být co nejrychleji vyšetřena veterinářem nebo jinou kvalifikovanou osobou a v případě potřeby léčena. Zvířata, která se nemohou znovu zotavit, by měla být ihned bezbolestně usmrcena. Konečně musí být všechna převzatá zvířata podle článků 16, 17 a článku 24 Dohody registrována a označena. Transportní obaly by měly být bez odkladu zničeny, není-li možná jejich řádná dezinfekce.

3.5. Karanténa, izolace a aklimatizace

3.5.1. Účelem karantény je:

- a) chránit ostatní zvířata v zařízení;
- b) chránit člověka před antropozoonózami;
- c) podporovat správné vědecké postupy.

Není-li zdravotní stav zvířat převzatých do zařízení uspokojivý, doporučuje se držet je po určitou dobu v karanténě. V některých případech, např. u vztekliny, je trvání karantény v jednotlivých státech určováno podle tamních ustanovení. V jiných případech kolísá a mělo by být podle dané situace stanoveno kompetentní osobou, zpravidla veterinářem příslušným pro dotyčné zařízení (srov. Tab.2). Během karanténní doby mohou být zvířata používána k procedurám, jestliže si přivykla na nové prostředí a nepředstavují žádné zvláštní ohrožení pro jiná zvířata nebo pro člověka.

3.5.2. Navrhuje se, aby bylo počítáno s prostorami pro izolaci zvířat, u nichž byly zjištěny příznaky choroby nebo u kterých je podezření na chorobu a která mohou představovat nebezpečí pro člověka nebo ostatní zvířata.

3.5.3. I když jsou zvířata zcela zjevně zdravá, je dobré, poskytne-li se jim, dříve než budou použita pro proceduru, čas pro adaptaci. Potřebný čas k adaptaci závisí na různých faktorech, např. na zátěži, které byla zvířata vystavena, a ta je opět ovlivněna různými faktory, jako je délka transportu nebo stáří zvířat. Doba přivykání má být stanovena kvalifikovanou osobou.

3.6. Umísťování v klecích

3.6.1. Lze rozlišovat mezi dvěma základními systémy umístění zvířat:

Za prvé je to systém, s jakým se setkáváme v chovných, dodavatelských a uživatelských zařízeních pro biomedicínské účely. Je koncipován pro umístění hlodavců, králíků, šelem, ptáků a mimolidských primátů, příležitostně také přežvýkavců, prasat a koní. Navrhované pokyny pro klece, boxy, výběhy a stání, vhodné pro taková zařízení, jsou uvedeny v Tabulkách 3-13. Pokyny pro nejmenší rozměry půdorysů klecí lze získat z Grafů 1-7. Dále poskytují Grafy 8-12 příslušné pokyny pro posuzování hustoty zvířat v klecích.

Za druhé je to systém často se vyskytující v zařízeních, v nichž jsou k procedurám užívána jen hospodářská užitková zvířata nebo zvířata podobné velikosti. Vybavení pro umístění zvířat by měla i v takovýchto provozech přinejmenším odpovídat běžným veterinárním parametrům.

3.6.2. Klece a boxy by neměly být vyráběny z materiálů, které jsou pro zdraví zvířat škodlivé; měly by být konstruovány tak, aby se zvířata nemohla poranit, a nejsou-li určeny k jednomu použití, měly by být vyrobeny z odolného materiálu, který netrpí čistícími a dezinfekčními procesy. Zvláštní pozornost by měla být věnována podlahám klecí a boxů, které jsou různé podle druhu a stáří zvířat a měly by usnadňovat odstraňování výkalů.

3.6.3. Konstrukce boxů by měla vyhovovat tělesné pohodě zvířat. Měly by umožňovat uspokojování určitých etologických potřeb (např. potřebě šplhání nebo občasného schovávání nebo vyhledávání úkrytu) a být koncipovány tak, aby se daly důkladně čistit a aby vylučovaly styk s jinými zvířaty.

3.7. Krmení

3.7.1. Při výběru, výrobě a přípravě by měla být učiněna opatření, aby bylo zabráněno chemické, fyzikální a mikrobiální kontaminaci. Pokud je to žádoucí, potrava pro zvířata by měla být balena ve vodotěsných pytlích a opatřena datem výroby. Měla by být balena, dopravována a skladována tak, aby bylo zabráněno kontaminaci, snížení kvality nebo zkáze. Skladovací prostory by měly být chladné, tmavé, suché a chráněné proti hmyzu a jiným škůdcům. Potrava lehce podléhající zkáze jako zelená píče, zelenina, ovoce, maso, ryby atd. by měla být skladována v chladírnách, lednicích nebo mrazničkách. Veškeré násypky, koryta a jiné nářadí používané ke krmení by měly být pravidelně čištěny, a je-li to nutné, sterilizovány. Používá-li se vlhké krmivo nebo je-li krmivo snadno znečišťováno vodou, močí apod., je žádoucí každodenní čištění.

3.7.2. Rozdělování potravy může být různé podle druhů zvířat, mělo by však být prováděno tak, aby to odpovídalo fyziologickým potřebám zvířat. Mělo by se dbát na to, aby každé zvíře mělo přístup k potravě.

3.8. Voda

3.8.1. Čistá pitná voda by měla být všem zvířatům stále k dispozici. Během transportu může být voda případně podávána jako součást vlhkého krmiva. Voda je však nositelem mikroorganismů, a proto by měla být podávána tak, aby možné riziko bylo omezeno na nejmenší míru. Obvykle se používají dvě metody: láhve a automatické napáječky.

3.8.2. Láhve se hojně používají u malých zvířat, jako hlodavců a králíků. Měly by být zhotoveny z průhledného materiálu, aby bylo možno kontrolovat jejich obsah. Měly by mít široké hrdlo, aby se daly lehce a důkladně čistit. Jsou-li zhotoveny z plastu, neměl by být vyluhovatelný. Víčka, závěry a rourky by měly být rovněž sterilizovatelné a snadno čistitelné. Veškeré láhve s příslušenstvím by měly být v přiměřených pravidelných časových intervalech rozebírány, čištěny a sterilizovány. Je lépe nahrazovat prázdné láhve čistými a sterilizovanými než je plnit ve zvěřincích.

3.8.3. Automatické napáječky by měly být pravidelně zkoušeny, udržovány a proplachovány, aby se předcházelo nehodám a šíření infekcí. Používají-li se klece s pevným dnem, je zejména nutno dbát na to, aby bylo co nejmenší nebezpečí zatopení. Rovněž se doporučují pravidelné bakteriologické zkoušky při kontrole kvality vody.

3.8.4. Voda z veřejných vodáren obsahuje určité mikroorganismy, které jsou obvykle považovány za neškodné, s výjimkou případů, kdy se pracuje s zvířaty SPF. V takových případech by měla voda být upravována. Voda z veřejných vodáren je normálně chlorována, čímž je růst

mikroorganismů omezen. Aby byl růst určitých potenciálních původců chorob, např. pseudomonád, udržen na nízké úrovni, uvedené chlorování nepostačuje. V takových případech se obsah chlóru ve vodě dostatečně zvyšuje, případně se k dosažení žádoucího účinku voda okyseluje.

3.8.5. U ryb, obojživelníků a plazů je tolerance vůči kyselině, chlóru a mnoha jiným chemickým látkám velice rozdílná v závislosti na druhu. Proto je důležité, aby voda přiváděná do akvárií a nádrží byla přizpůsobena potřebám a hranicím tolerance jednotlivých druhů.

3.9. Podestýlka

Stelivo by mělo být suché, savé, bezprašné, nejedovaté a prosté původců chorob, škůdců nebo jakéhokoli jiného druhu kontaminace. Zvláště by neměly být používány piliny nebo jiný materiál ze dřeva, jež byl chemicky opracován. Mohou být používány některé vedlejší průmyslové výrobky nebo odpady, jako papírové odřezky.

3.10. Tělesný pohyb a manipulace

3.10.1. Doporučuje se využít každou příležitost k tomu, aby byl zvířeti umožněn pohyb.

3.10.2. Jak se zvíře při proceduře chová, velmi záleží na jeho důvěře k člověku; je nutno vyvinout vztah důvěry. Divoké nebo volně žijící zvíře se pravděpodobně nikdy nestane ideálním pokusným zvířetem. Domácí zvíře, které má kontakt s člověkem od narození a během odchovu, je jiné. Jednou utvořený vztah důvěry by však měl být udržován. Proto se doporučuje častý styk, aby si zvíře přivyklo na přítomnost člověka a jeho činnost. Je-li to potřebné, měl by být vynaložen čas na mluvení se zvířetem, jeho zaměstnávání a péči o ně. Personál by měl být ve styku se zvířaty laskavý, mírný, ale rozhodný.

3.11. Čištění

3.11.1. Kvalita zařízení závisí ve velmi značné míře na hygienických poměrech. Pro obnovování steliva v klecích a boxech by měly být vydány jasné pokyny.

3.11.2. Měl by být zaveden rutinní program pro čištění, mytí, dezinfekci a je-li zapotřebí, sterilizaci klecí a příslušenství, láhví a jiného nářadí. Co nejvyšší míra čistoty a pořádku by měla vládnout v prostorách pro zvířata, umývárkách a skladištích.

3.11.3. Boxy, klece a výběhy pod širým nebem by měly být pravidelně čištěny a jejich podlahová krytina podle potřeby obnovována, aby zde nevznikl zdroj infekcí a parazitárních napadení.

3.12. Humánní usmrcování zvířat

3.12.1. Každá metoda, jak bezbolestně usmrtit zvíře, vyžaduje zkušenost, která se dá získat jen odpovídajícím školením.

3.12.2. Zvíře v hlubokém bezvědomí může být vykřveno; látky, které způsobují ochrnutí svalů před nástupem bezvědomí, ty, jež mají účinek podobný kurare, a usmrcování elektrickým proudem, při kterém proud neprochází mozkiem, by neměly být používány bez předchozího podání narkotizačních prostředků. Odstranění mrtvého zvířete by nemělo být dovoleno dříve, než nastane posmrtná ztuhlost.

TABULKA 1
Pokyny pro teplotu v místnostech
 (Držení zvířat v klecích, boxech a výběžích uvnitř budov)

Druhy nebo skupiny druhů	Optimální rozsah v °C
mimolidští primáti Nového světa	20 - 28
myš	20 - 24
potkan	20 - 24
křeček zlatý	20 - 24
pískomil	20 - 24
morče	20 - 24
mimolidští primáti Starého světa	20 - 24
křepelka	20 - 24
králík	15 - 21
kočka	15 - 21
pes	15 - 21
fretka	15 - 21
drůbež	15 - 21
holub	15 - 21
prase	10 - 24
koza	10 - 24
ovce	10 - 24
skot	10 - 24
kůň	10 - 24

Poznámka: Ve zvláštních případech, např. jde-li o umístění mladých nebo bezsrstých zvířat, jsou žádoucí vyšší teploty, než je uvedeno.

TABULKA 2
Pokyny pro trvání karantény

Úvodní poznámka: U importovaných zvířat by měly být doby trvání karantény určeny podle ustanovení jednotlivých členských států. O trvání karantény by podle okolností měla rozhodnout kvalifikovaná osoba, zpravidla zařízením ustanovený veterinář.

Druhy	počet dní
myš	5 - 15
potkan	5 - 15
pískomil	5 - 15
morče	5 - 15
křeček zlatý	5 - 15
králík	20 - 30
kočka	20 - 30
pes	20 - 30
mimolidští primáti	40 - 60

TABULKA 3
Pokyny pro klecové držení malých hlodavců a králíků
(Držení zásobní a během procedur)

Druhy	Nejmenší plocha podlahy pro 1 zvíře v cm ²	Nejmenší výška klece v cm
myš	180	12
potkan	350	14
křeček zlatý	180	12
morče	600	18
králík 1 kg	1400	30
králík 2 kg	2000	30
králík 3 kg	2500	35
králík 4 kg	3000	40
králík 5 kg	3600	40

Poznámka: "Výška klece" znamená vertikální vzdálenost mezi dnem klece a horní vodorovnou částí víka nebo klece.

Při plánování procedur by měl být brán v úvahu možný růst zvířete, aby ve všech fázích procedury byl pro zvíře dostatečný prostor odpovídající této tabulce. Srov. Grafy 1 - 5 a 8 - 12.

TABULKA 4
Pokyny pro klecové držení malých hlodavců v chovu

Druhy	Nejmenší plocha podlahy pro 1 matku a vrh v cm ²	Nejmenší výška klece v cm
myš	200	12
potkan	800	14
křeček zlatý	650	12
morče	1200	18
morče při skup. držení na 1 dosp. zvíře	1000	18

TABULKA 5
Pokyny pro klecové držení chovných králíků

Hmotnost králice v kg	Nejmenší plocha podlahy na králici a vrh v m ²	Nejmenší výška klece v cm	Nejmenší plocha na hnízdo v m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Poznámka: Nejmenší plocha podlahy na 1 králici s vrhem zahrnuje i plochu zaujatou hnízdem. Srov. Graf 6.

TABULKA 6
Pokyny pro umístění koček (během procedur a pro chov)

Hmotnost kočky v kg	Nejmenší plocha podlahy na 1 kočku při klec. držení v m ²	Nejmenší výška klece v cm	Nejmenší plocha podlahy na 1 matku a vrh při klec. držení v m ²	Nejmenší plocha podlahy na 1 matku a vrh při box. držení v m ²
0,5-1	0,2	50	-	-
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

Poznámka: Umístění koček v klecích by mělo být přísně omezeno. Jsou-li kočky drženy za těchto podmínek, měl by jim být, pokud to není na závalu procedury, aspoň jednou denně umožněn pohyb. Boxy pro kočky by měly být opatřeny záchodem, prostornými odpočívadly a vybavením pro šplhání a broušení drápů.

"Výška klece" znamená kolmou vzdálenost mezi nejvyšším místem podlahy a nejnižším místem stropu klece.

K výpočtu nejmenší plochy podlahy mohou být započteny nad sebou uspořádané plochy odpočívadel. Nejmenší výměra plochy na matku s vrhem zahrnuje 0,18 m² velkou plochu bedny, ve které se nacházejí mláďata. Srov. Graf 7.

TABULKA 7
Pokyny pro umístění psů v klecích (během procedur)

Výška psa v kohoutku v cm	Nejmenší výměra podlahové plochy klece na 1 psa v m ²	Nejmenší výška klece v cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Poznámka: Psi by neměli být drženi v klecích déle, než kolik je pro účel procedury nevyhnutelně nutné. Pokud je to slučitelné s procedurou, měla by být stanovena lhůta, nad níž by pes neměl být držen v kleci bez každodenního výběhu. Plochy určené pro výběh by měly být tak velké, aby se pes mohl volně pohybovat. U klecí určených pro držení psů by neměly být používány mřížové podlahy, s výjimkou procedur, kde jsou nutné.

Vzhledem ke značným rozdílům velikosti a k omezenému poměru velikosti a hmotnosti u různých psích plemen by měla být výška klece vyměřena podle výšky v kohoutku u každého jednotlivého zvířete.

Zpravidla by měla nejmenší výška klece činit dvojnásobek zjištěné výšky. K definici "výšky klece" viz poznámku k Tabulce 6.

TABULKA 8
Pokyny pro držení psů v boxech
(Držení zásobní, během procedur i pro chov)

Hmotnost psa v kg	Nejmenší plocha podlahy pro 1 psa m ²	Nejmenší plocha přilehlého výběhu na 1 psa	
		do 3 psů v m ²	více než 3 psi v m ²
<6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6-10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (1,9)
10-20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20-30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
>30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Poznámka: Čísla v závorkách udávají celkovou plochu na 1 psa, tj. podlažní plochu boxu s připočtením přilehlého výběhu. Psi, kteří jsou trvale drženi pod širým nebem, by měli mít přístup k chráněnému místu, kde by nacházeli útočiště při špatných povětrnostních podmínkách. Jsou-li psi drženi na mřížových podlahách, měli by mít k dispozici pevnou plochu jako místo pro spaní. Mřížové podlahy by měly být používány pouze tehdy, když to procedura vyžaduje. Dělicí stěny mezi boxy by měly být utvářeny tak, aby se psi nemohli navzájem poranit. Všechny boxy by měly mít dostatečné odtoky.

TABULKA 9
Pokyny pro klecové držení mimolidských primátů
(držení zásobní, během procedur i pro chov)

Úvodní připomínka: Vzhledem k velmi rozdílným velikostem a charakteristickým vlastnostem primátů je zvláště důležité, aby konstrukce a vybavení jakož i rozměry jejich klecí byly přizpůsobeny zvláštním potřebám těchto zvířat. Celkový objem klece je pro primáty právě tak důležitý jako podlažní plocha klece. Všeobecně by měla být výška klecí, přinejmenším pro lidoopy a jiné velké primáty, zásadně co největší. Klece by měly být alespoň tak vysoké, aby v nich zvířata mohla stát zpříma. Nejmenší výška klece pro dlohoruké primáty (Brachiatorese) by měla být vyměřena tak, aby se tato zvířata natažena mohla houpat na stropě, aniž by se přitom nohama dotýkala podlahy klece. Je-li třeba, měly by být klece vybaveny vysoko umístěnými sedátky, aby primáti mohli využívat hořejší část klece. Pokud se snášejí, mohou být primáti umístěni v klecích po dvou. Není-li držení ve dvojicích možné, měly by být klece postaveny tak, aby zvířata měla vzájemný zrakový kontakt. V případě potřeby by měla být možnost tento zrakový kontakt vyloučit.

S přihlédnutím k těmto poznámkám představuje následující tabulka všeobecný pokyn pro klecové držení druhových skupin, které jsou nejčastěji používány (nadčeledi Ceboidea a Cercopithecoidea).

Hmotnost primáta v kg	Nejmenší podlažní plocha pro 1 nebo 2 zvířata v m ²	Nejmenší výška klece v cm
1	0,25	60
1 - 3	0,35	75
3 - 5	0,50	80
5 - 7	0,70	85
7 - 9	0,90	90
9 -15	1,10	125
15 -25	1,50	125

Poznámka: K definici "výšky klece" viz poznámku k Tabulce 6.

TABULKA 10
Pokyny pro klecové držení prasat
(Držení zásobní a během procedur)

Hmotnost prasete v kg	Nejmenší podlažní plocha pro 1 prase v m ²	Nejmenší výška klece v cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Poznámka: Tabulka by byla použitelná také pro selata. Prasata by měla být držena v klecích, jen pokud to účel procedury nevyhnutelně vyžaduje. I v takových případech by měla být prasata takto držena jen po co možná nejkratší dobu. K definici "výšky klece" viz poznámka k Tabulce 6.

TABULKA 11
Pokyny pro umístění hospodářských užitkových zvířat v boxech
(Držení zásobní a během procedur v uživatelských zařízeních)

Druhy a hmotnosti v kg	Nejmenší podlažní plocha v m ²	Nejmenší délka boxů v m	Nejmenší výška dělicích stěn mezi boxy v m	Nejmenší podlažní plocha při skup. držení v m ² /1zv.	Nejmenší délka žlabu pro 1 zv. v m
Prasata 10 - 30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
Prasata 30 - 50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
Prasata 50 -100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
Prasata 100 -150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
Prasata >150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
Ovce <70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
Kozy <70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
Skot < 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
Skot 60 -100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
Skot 100 -150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
Skot 200 -400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
Skot >400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
Dospělí koně	13,5	4,5	1,8	-	-

TABULKA 12
Pokyny pro umístění hospodářských užitkových zvířat ve stáních
(Držení zásobní a během procedur v uživatelských zařízeních)

Druhy a hmotnost v kg	Nejmenší plocha v m ²	Nejmenší délka stání v m	Nejmenší výška dělicích stěn mezi stáními v m
Prasata 100 - 150	1,2	2,0	0,9
Prasata > 150	2,5	2,5	1,4
Ovce < 70	0,7	1,0	0,9
Kozy < 70	0,8	1,0	0,9
Skot 60 - 80	0,6	1,0	0,9
Skot 100 - 150	0,9	1,4	0,9
Skot 150 - 200	1,2	1,6	1,4
Skot 200 - 350	1,8	1,8	1,4
Skot 350 - 500	2,1	1,9	1,4
Skot > 500	2,6	2,2	1,4
Dospělí koně	4,0	2,5	1,6

Poznámka: Stání by měla být tak široká, aby v nich zvířata mohla pohodlně ležet.

TABULKA 13
Pokyny pro klecové držení ptáků
(Držení zásobní a během procedur v uživatelských zařízeních)

Druhy a hmotnosti v kg	Nejmenší plocha pro 1 ptáka v cm ²	Nejmenší plocha pro 2 ptáky v cm ²	Nejmenší plocha pro 3 a pro více ptáků v cm ² pro 1 ptáka	Nejmenší výška klece v cm	Nejmenší délka krmítka pro 1 ptáka v cm
100- 300	250	200	150	25	3
300- 600	500	400	300	35	7
600-1200	1000	600	450	45	10
1200-1800	1200	700	550	45	12
1800-2400	1400	850	650	45	12
(kohouti) >2400	1800	1200	1000	60	15
křepelky 120-140	350	250	200	15	4

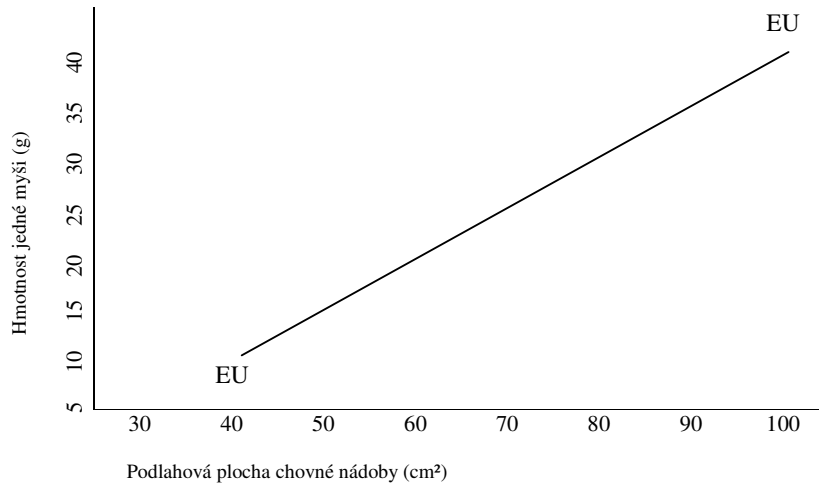
Poznámka: "Plocha" znamená násobek délky a šířky klece; určuje se horizontální výměr vnitřního prostoru klece. "Plocha" neznamená násobek délky a šířky základny klece. K definici "výšky klece" srov. pokyn v Tabulce 6.

Velikost mřížových podlah by neměla činit u malých kuřat víc než 10x10 mm a u kuřiček a dospělých zvířat víc než 25x25 mm. Tloušťka drátu by měla být nejméně 2 mm. Sklon dna klece by neměl být větší než 14 % (8°). Vodní korýtko by měla být stejně dlouhá jako krmítka. Jsou-li k dispozici patentní napáječky, mělo by každé zvíře mít přístup ke dvěma z nich. Klece by měly být vybaveny hřadovými tyčemi (bidélky) a koncipovány tak, aby zvířata v klecích pro jednotlivé umístění měla vzájemný zrakový kontakt.

GRAF 1
Myši (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha chovné nádoby.

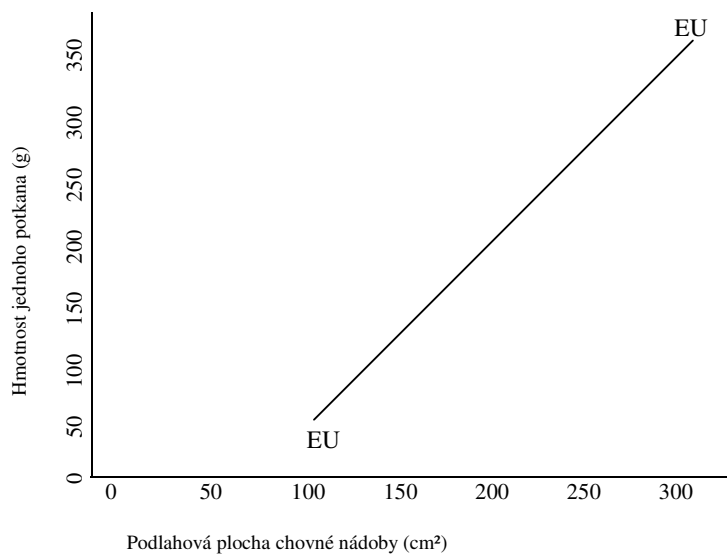
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti myši minimální plochu.

GRAF 2
Potkani (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha chovné nádoby.

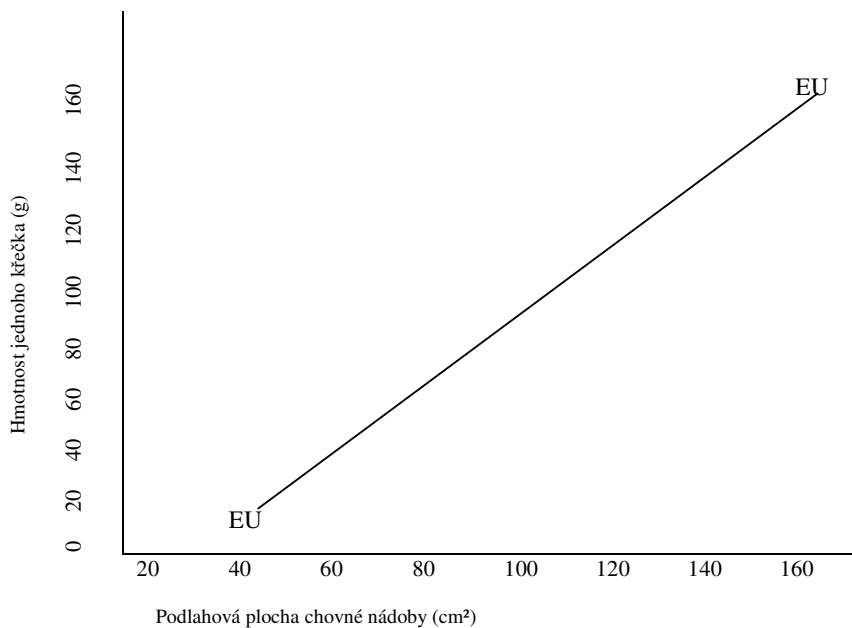
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti potkana minimální plochu.

GRAF 3
Křečci (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha chovné nádoby.

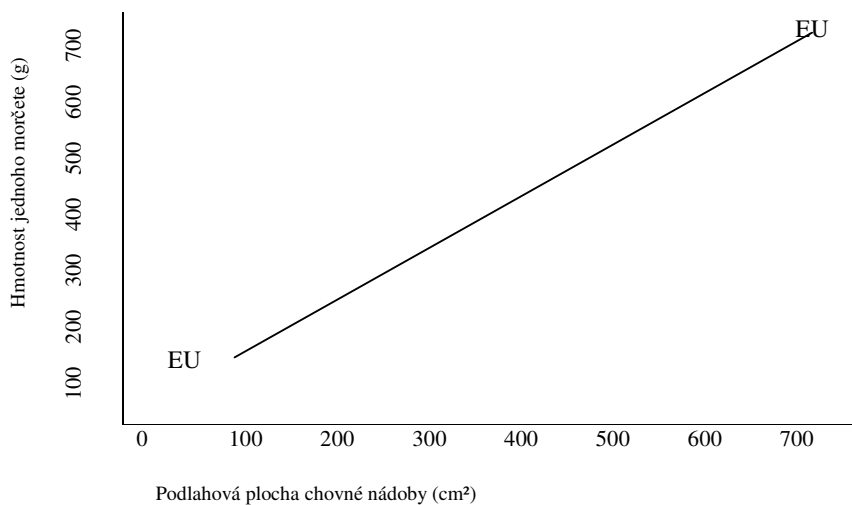
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti křečka minimální plochu.

GRAF 4
Morčata (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha chovné nádoby.

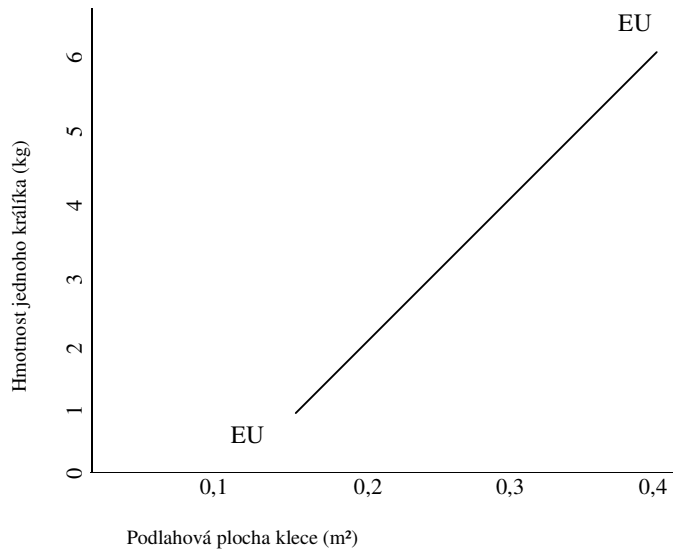
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti morčete minimální plochu.

GRAF 5
Králíci (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha klece

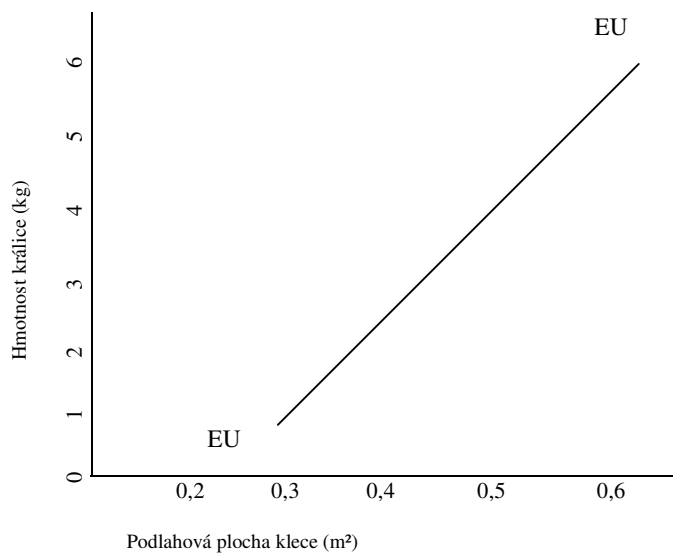
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti králíka minimální plochu.

GRAF 6
Králíci (chov)

Minimální podlahová plocha klece pro samici s mláďaty do odstavu

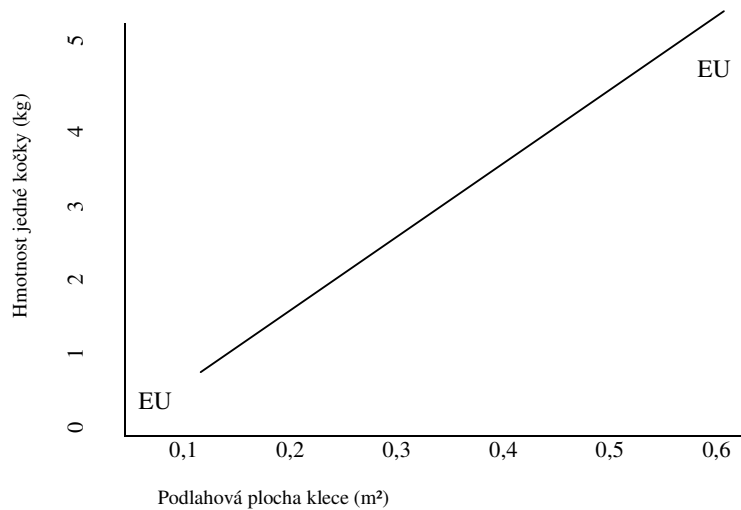
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti králice minimální plochu.

GRAF 7
Kočky (chov i procedura)

Minimální podlahová plocha klece

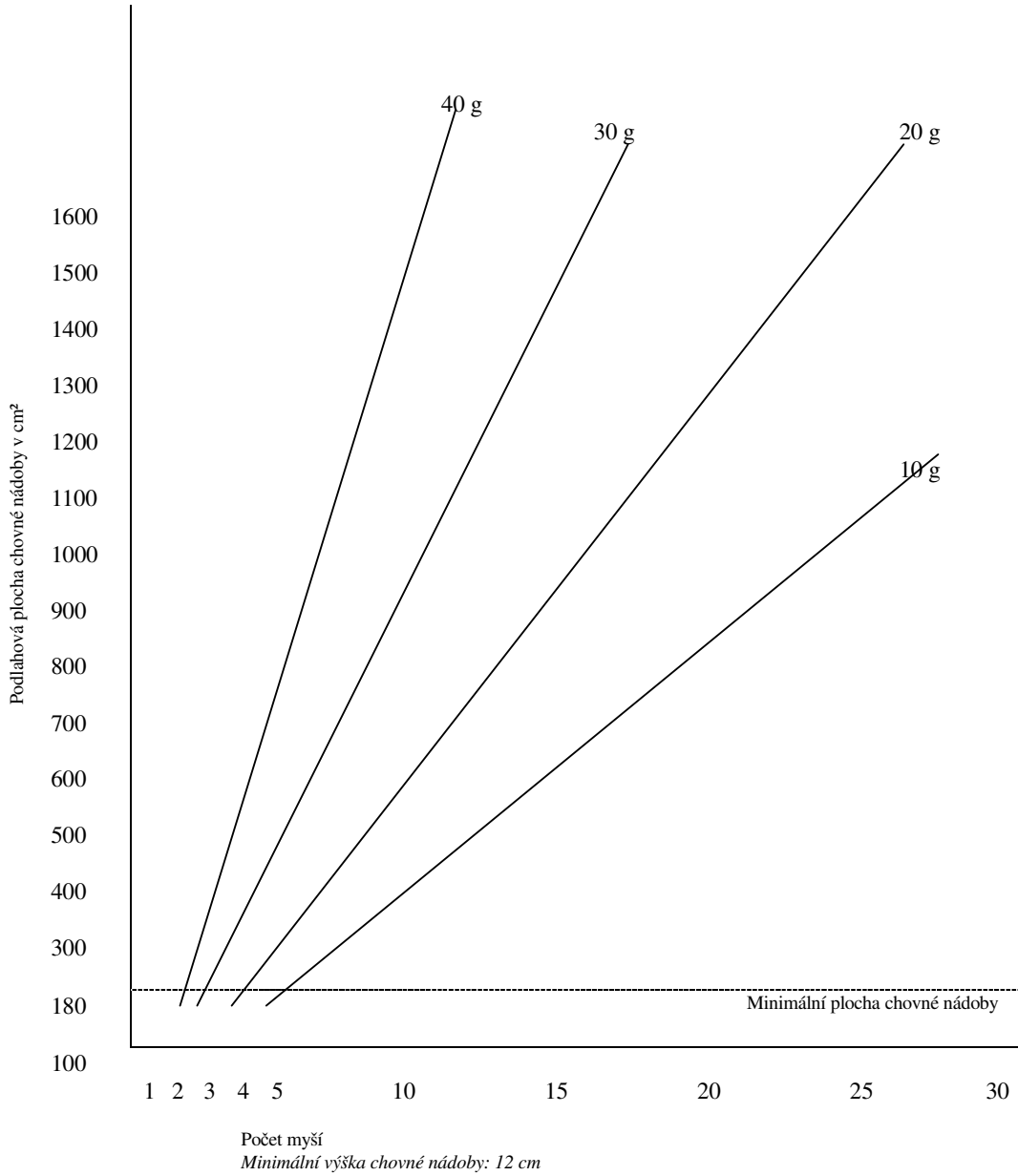
Plná čára EU-EU přiřazuje k dané hmotnosti kočky minimální plochu.

GRAF 8

Ukazatel vztahu mezi počtem myší na chovnou nádobu a její podlahovou plochou (chov i procedura)

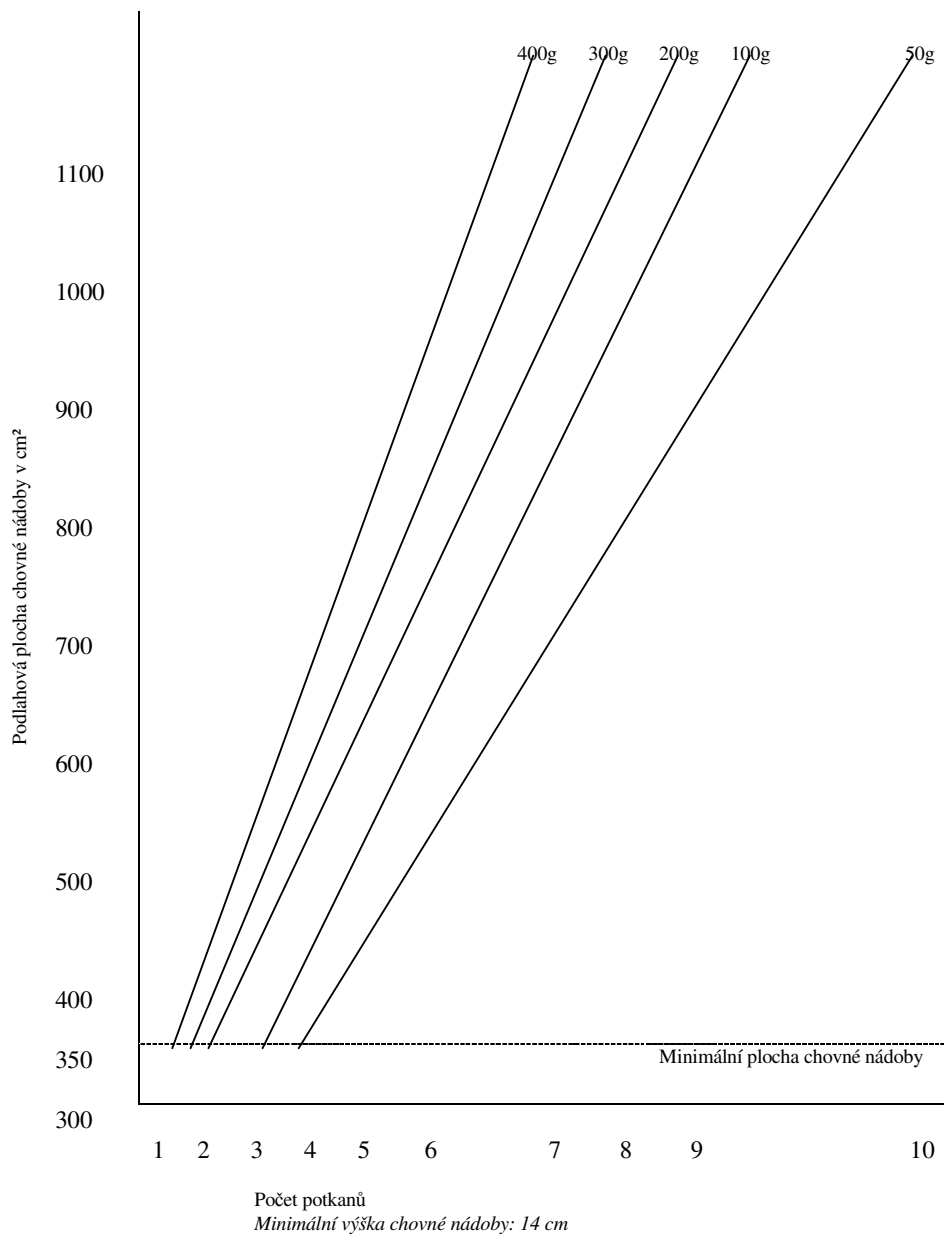
Čáry představují průměrné hmotnosti a odpovídají čáře EU-EU v Grafu 1

GRAF 9

Ukazatel vztahu mezi počtem potkanů na chovnou nádobu a její podlahovou plochou (chov i procedura)

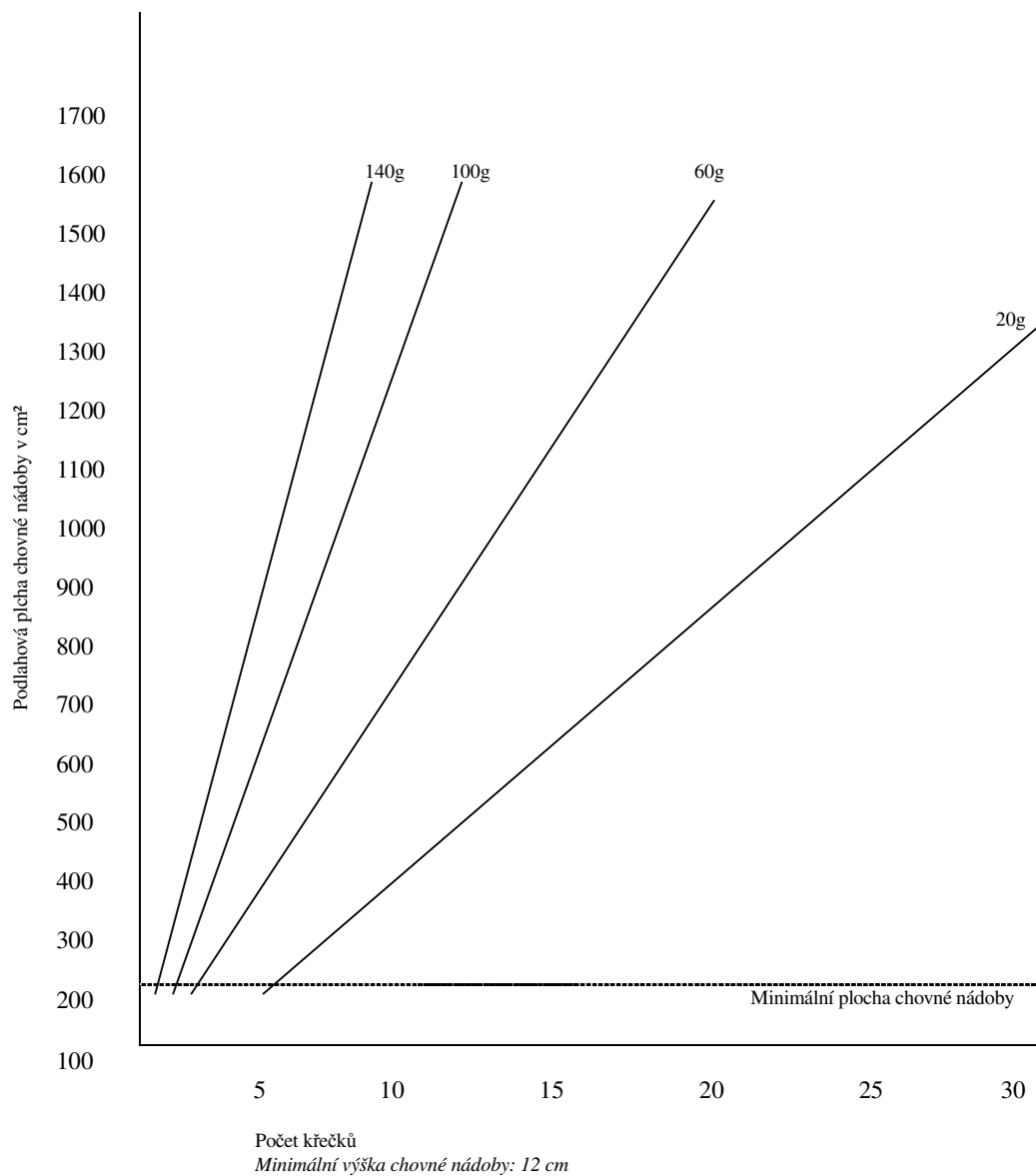
Čáry představují průměrné hmotnosti a odpovídají čáře EU-EU v Grafu 2

GRAF 10

Ukazatel vztahu mezi počtem křečků na chovnou nádobu a její podlahovou plochou (chov i procedura)

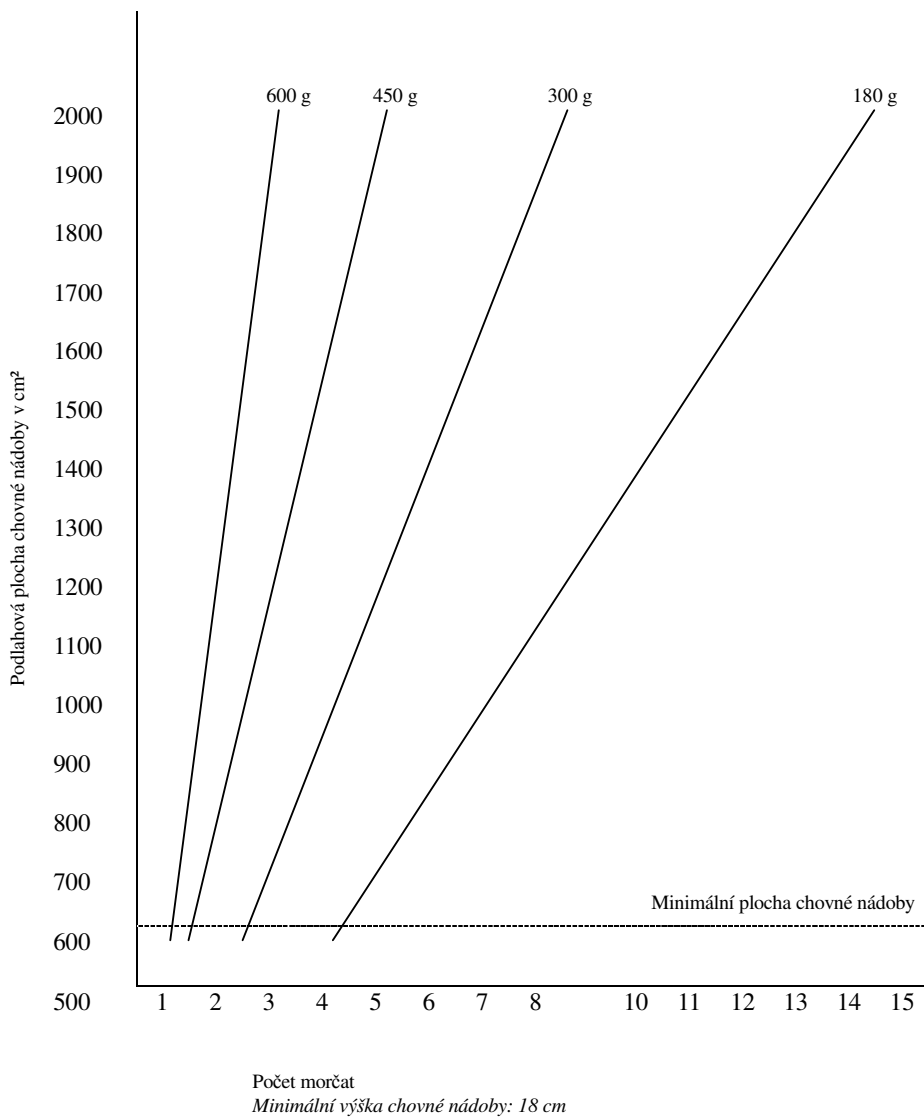
Čáry představují průměrné hmotnosti a odpovídají čáře EU-EU v Grafu 3

GRAF 11

Ukazatel vztahu mezi počtem morčat na chovnou nádobu a její podlahovou plochou (chov i procedura)

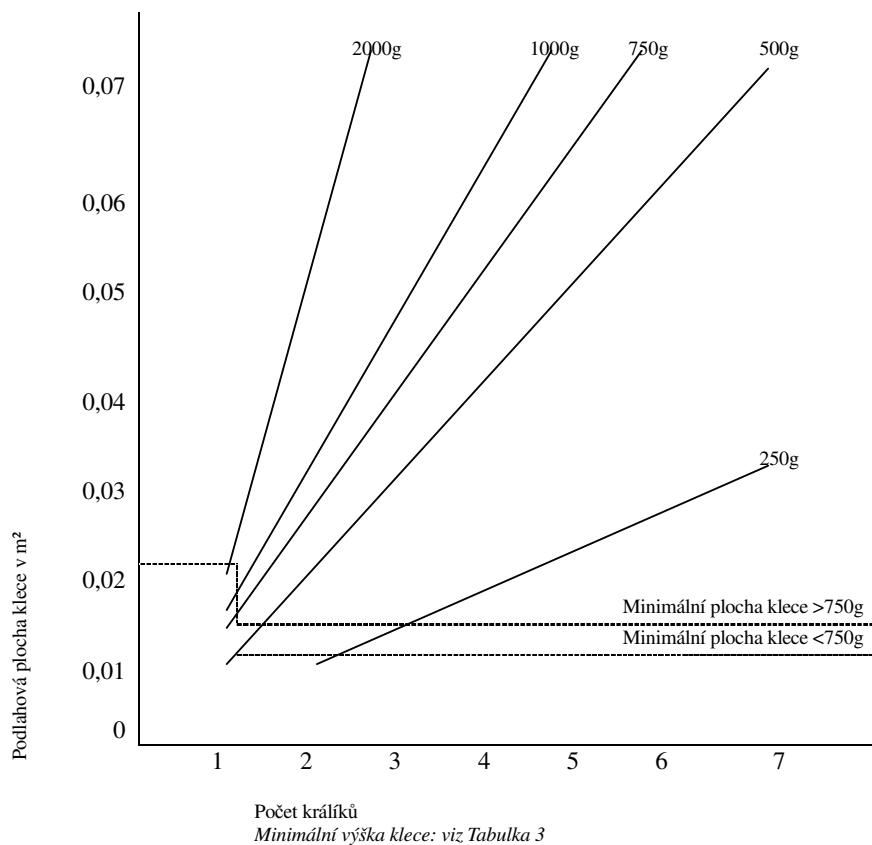
Čáry představují průměrné hmotnosti a odpovídají čáře EU-EU v Grafu 4

GRAF 12

Ukazatel vztahu mezi počtem králíků v kleci a její podlahovou plochou (chov i procedura)

Čáry představují průměrné hmotnosti a odpovídají čáře EU-EU v Grafu 5

PŘÍLOHA B
STATISTICKÉ TABULKY A POKYNY PRO JEJICH VYPLNĚNÍ
PRO SPLNĚNÍ POŽADAVKŮ OBSAŽENÝCH VE ČLÁNCÍCH 27 A 28 DOHODY

ÚVOD

Podle článků 27 a 28 této Dohody má každá smluvní strana shromažďovat statistické údaje (informace) týkající se některých aspektů procedur spadajících pod Dohodu a tyto informace pak postupovat generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, jehož úkolem je získané informace uveřejnit.

O způsobu sběru informací si rozhodují strany samy, přičemž samozřejmě mohou sbírat i další statistické informace pro vlastní národní potřeby. Pro usnadnění práce generálního tajemníka však musí být dodávané informace srovnatelné a musí odpovídat přiloženým tabulkám. Data se shromažďují vždy za kalendářní rok.

OBECNÉ ÚDAJE

Data se shromažďují o zvířatech, která budou využívána způsobem, který jim může způsobit bolest, utrpení, úzkost nebo trvalé poškození (viz Článek 1.2.c Dohody). Do statistiky je zvíře zahrnuto jakmile je zařazeno do procedury. Každé zvíře může v jedné tabulce figurovat pouze jednou. Zvířata, která nebyla zařazena do procedur podle Článku 1.2.c. nebudou v souvislosti s Dohodou započítávána pro účely statistických informací.

Vzhledem ke specifické povaze biologického výzkumu nezbytně vzniknou situace, kdy bude obtížné rozhodnout, do kterého sloupce tabulky má být zvíře zařazené do procedury zapsáno. Pro řešení tohoto problému neexistuje žádná dobrá nebo špatná metoda a záleží vždy na individuální volbě. S výhradou pokynů daných oprávněnými orgány bude vždy záležet na vědeckém pracovníkovi, na kterém místě tabulky zvíře uvede.

Samozřejmě je nutné zajistit, aby žádné zvíře nebylo v jedné tabulce uvedeno dvakrát.

TABULKA 1

Počet a druhy zvířat použitých v procedurách

V této tabulce bude uveden celkový počet zvířat použitých v procedurách, tento počet bude uveden podle druhů nebo kategorií zvířat.

TABULKA 2

Počet zvířat použitých v procedurách pro vybrané účely

Tato tabulka má ukázat počet zvířat používaných v širších oborech: základní výzkum, vývoj nových výrobků, hodnocení neškodnosti, diagnostika chorob, vzdělávání. Ve sloupci 1 pod pojmem "lékařský" se rozumí i "veterinární".

TABULKA 3

Počet zvířat používaných v procedurách pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí pomocí toxikologických a jiných hodnocení neškodnosti.

Tato tabulka má udávat detailnější rozdělení procedur provedených v zájmu obecné ochrany člověka, zvířat a životního prostředí vyjma lékařských účelů. Sloupec 6 zahrnuje i škodlivé záření.

TABULKA 4

Počet zvířat používaných v procedurách zabývajících se nemocemi a poruchami

Tato tabulka má znázorňovat počet zvířat použitých pro lékařské účely včetně veterinárního lékařství se speciálním zaměřením na tři oblasti lidských nemocí, které jsou zvláště ve veřejném zájmu.

TABULKA 5

Počet zvířat používaných v procedurách vyžadovaných zákonem

Záznam ve sloupci "Smluvní strana" se vyplní, jestliže procedura je vyžadována zákonem smluvní strany, která proceduru vykoná včetně mezinárodních závazků, do kterých smluvní strana vstoupila (např. jako smluvní strana "Convention on the Elaboration of a European Pharmacopoeia" nebo jako členský stát Evropských společenství).

Záznam ve sloupci "Ostatní smluvní strany" se vyplní, jestliže cílem procedury je vyhovět zvláštním požadavkům včetně požadavků obchodních z jiných zemí, než je smluvní strana včetně požadavků vyplývajících ze smluv, kde posledně zmíněný není smluvní stranou.

"Oba" se použije v těch případech, kde procedura má vyhovět požadavkům obou skupin; v tomto případě se tento údaj neuvede ani v jednom z předchozích dvou sloupců.

TABULKA 1

Počet a druhy zvířat použitých v procedurách za (rok) ve (smluvní straně)

Myši (<i>Mus musculus</i>)	
Potkani (<i>Rattus norvegicus</i>)	
Morčata (<i>Cavia porcellus</i>)	
Ostatní hlodavci (<i>ostatní Rodentia</i>)	
Králci (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	
Lidoopi (<i>Hominoidea</i>)	
Ostatní primáti (<i>Cercopithecoidea & Ceboidea</i>)	
Poloopice (<i>Prosimia</i>)	
Psi (<i>Canis familiaris</i>)	
Kočky (<i>Felis catus</i>)	
Ostatní šelmy (<i>ostatní Carnivora</i>)	
Koně, oslí a kříženci (<i>Equidae</i>)	
Prasata (<i>Sus</i>)	
Kozy a ovce (<i>Capra & Ovis</i>)	
Skot (<i>Bos</i>)	
Ostatní savci (<i>ostatní Mammalia</i>)	
Ptáci (<i>Aves</i>)	
Plazi (<i>Reptilia</i>)	
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	
Ryby (<i>Pisces</i>)	
Celkem	

TABULKA 2

Počet zvířat použitých v procedurách pro vybrané účely za (rok) ve (smluvní straně)

	Všechny druhy	Vybrané druhy		
		Hlodavci a králci	Psi a kočky	Primáti
1	Biologické (včetně lékařských) studie základní povahy			
2	Objevy, vývoj a řízení jakosti (včetně vyhodnocování bezpečnosti) výrobků nebo léčiv pro humánní a veterinární lékařství			
3	Diagnostika nemocí			
4	Ochrana člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami a jiná vyhodnocení bezpečnosti			
5	Výuka a výchova			

TABULKA 3

Počet zvířat používaných v procedurách pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami nebo pro jiné vyhodnocení bezpečnosti za (rok) ve (smluvní straně)

Následné třídění řádku 4 Tabulky 2	Všechny druhy	Vybrané druhy		
		Hlodavci a králíci	Psi a kočky	Primáti
1 Látky použité nebo uvažované pro použití především v zemědělství				
2 Látky použité nebo uvažované pro použití především v průmyslu				
3 Látky použité nebo uvažované pro použití především v v domácnosti				
4 Látky použité nebo uvažované pro použití především v kosmetice nebo jako toaletní zboží				
5 Látky použité nebo uvažované pro použití především jako přísady do potravin pro lidskou spotřebu				
6 Potenciálně nebo skutečně nebezpečné znečišťující látky v životním prostředí				

TABULKA 4

Počet zvířat v procedurách zabývajících se nemocemi a poruchami za (rok) ve (smluvní straně)

	Všechny druhy	Vybrané druhy		
		Hlodavci a králíci	Psi a kočky	Primáti
1 Nádorová onemocnění (mimo vývojových nádorových rizik))				
2 Kardiovaskulární onemocnění				
3 Nervové a duševní poruchy				
4 Ostatní onemocnění člověka a zvířat				

Poznámka: Pokud procedura má vztah k nádorovým onemocněním v kterémkoli řádku 2-4, bude mít přednost zatřídění pod nádorová onemocnění (řádek 1).

TABULKA 5

Počet zvířat používaných v procedurách vyžadovaných zákonem za (rok) ve (smluvní straně)

	Všechny druhy	Vybrané druhy		
		Hlodavci a králíci	Psi a kočky	Primáti
Pouze smluvní strana				
Pouze ostatní strany				
Všechny strany				